

Dinamització del procés participatiu sobre la Xarxa ParticipaLab

Sessió Territorial Barcelona

Informe de resultats

Novembre 2021

**Generalitat
de Catalunya**

Xarxa ParticipaLab

Unitat impulsora del procés participatiu

Direcció General de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica

Empresa que redacta l'informe

INDIC, S.L.

Contingut

Introducció	3
Antecedents i context	3
Objectius del procés participatiu	3
Sessions Territorials: Barcelona.....	4
Assistència i participació	5
Perfil de les persones participants	5
Recull d'aportacions	6
SERVEIS DE SUPORT VINCULATS ALS ESPAIS DE L'EQUIPAMENT	6
1. PUNT DE PARTICIPACIÓ	6
2. CESSIÓ D'ESPAIS PER ACTIVITATS IMPULSADES PER GRUPS AUTOGESTIONATS	6
4. PUNTS DE TROBADA I ESPAIS DE PARTICIPACIÓ I INNOVACIÓ SOCIAL	7
SERVEIS DE SUPORT VINCULATS A LA FORMACIÓ	8
5. FORMACIÓ EN EINES DIGITALS ADREÇADA A ENTITATS I ASSOCIACIONS	8
6. FORMACIÓ EN XARXES SOCIALS ADREÇADA A CIUTADANIA I ASSOCIACIONS	8
7. FORMACIÓ EN PARTICIPACIÓ I ACCIÓ COMUNITÀRIA	8
SERVEIS DE SUPORT VINCULATS A LA INFORMACIÓ I EL CONEIXEMENT	9
10. AGENDA I DIFUSIÓ DE PROCESSOS PARTICIPATIUS	9
11. BIBLIOGRAFIA, GUIES I MATERIALS DE SUPORT A LA PARTICIPACIÓ	9
SERVEIS VINCULATS A EINES DE SUPORT A LA PARTICIPACIÓ	10
12. EINES DIGITALS DE SUPORT ALS PROCESSOS PARTICIPATIUS.....	10
13. INFRAESTRUCTURES MÒBILS	10
14. COMPTES O PERFILS DE PROVA PER A LA PARTICIPACIÓ DIGITAL	11
SERVEIS DE SUPORT VINCULATS A LES INICIATIVES CIUTADANES	11
15. SUPORT A INICIATIVES CIUTADANES.....	11
NOVA PROPOSTA 17. BUSCAR ESPAIS DE COL·LABORACIÓ ENTRE LABORATORIS SOCIALS	11

Introducció

Antecedents i context

Des de la Generalitat de Catalunya estem impulsant la Xarxa ParticipaLab, una xarxa d'equipaments que té com a objectiu aprofitar els equipaments de proximitat, com biblioteques, centres TIC o casals cívics, per potenciar la participació ciutadana.

La Xarxa ParticipaLab (XPL) és un projecte de creació i consolidació de comunitat, infraestructura i xarxa participativa a Catalunya. Es tracta d'un projecte que té com a objectiu posar els equipaments de proximitat al servei de la participació ciutadana i la innovació social. Per més informació sobre el projecte, feu *click* [aquí](#).

El procés participatiu s'impulsa amb l'objectiu de recollir la percepció i les propostes del personal responsable dels equipaments i les persones usuàries, per tal d'incorporar la seva visió a l'hora d'impulsar la Xarxa ParticipaLab.

Objectius del procés participatiu

Els objectius del procés participatiu són de caràcter estratègic i operatiu:

Objectius estratègics

- Donar a conèixer el projecte Xarxa ParticipaLab al territori i facilitar la seva viabilitat.
- Crear sinergies de col·laboració entre equipaments /municipi /Generalitat /ciutadania.
- Identificar agents que poden ser aliats per al desplegament de la XPL.

Objectius operatius:

- Definir amb els equipaments la **cartera de serveis de participació** que podrien oferir.
- Detectar els **recursos necessaris** per oferir-los.
- **Identificar equipaments** que podrien entrar a formar part de la Xarxa ParticipaLab i/o que podrien acollir un pilot.

Sessions Territorials: Barcelona

Aquesta sessió territorial realitzada a Barcelona destinada a professionals i persones usuàries dels diferents equipaments de proximitat (Casals i Centres Cívics, Espais TIC i Biblioteques) tenia com objectiu concretar els possibles serveis de participació que podrien realitzar els equipaments de proximitat per facilitar i promoure la participació ciutadana al territori. I en segon lloc, identificar quines necessitats podria cobrir la Xarxa ParticipaLab perquè els equipaments poguessin desenvolupar aquests serveis.

La sessió ja partia d'una proposta de serveis fruit de les sessions de treball on line realitzades amb els diferents equipaments (Casals i Centres Cívics, Espais TIC i Biblioteques). El treball presencial a nivell territorial pretenia començar a fer xarxa i copsar les particularitats territorials.

Els resultats d'aquesta sessió nodriran la proposta de futura cartera de serveis de la Xarxa ParticipaLab

La sessió es va organitzar de la següent manera:

10h – 10-15 Benvinguda institucional, agraïment i marc de treball de la jornada

10:15- 10-45 Taula d'experiències de Labs ciutadans

10.45h – 12.45h Sessió participativa

12.30 – Tancament. Com continuarà el projecte

Explicació de la dinàmica utilitzada

A partir de les propostes de serveis realitzades en les sessions on line es va presentar una llista de possibles serveis que podrien oferir els equipaments de proximitat de la Xarxa ParticipaLab.

A partir d'aquesta primera proposta de serveis es van recollir les aportacions de les persones assistents per enriquir els possibles serveis identificats i valorar quines necessitats hauria de cobrir la Xarxa participaLab per ajudar als seus membres a oferir aquests serveis.

Assistència i participació

Perfil de les persones participants

La sessió territorial realitzada a Barcelona que es va celebrar el passat dimarts 30 de novembre al Canòdrom de Barcelona, Ateneu d'Innovació Digital i Democràtica, al carrer de Concepción Arenal 165. Hi van assistir 29 persones referents de diferents equipaments i institucions de la Província de Barcelona i referents d'altres territoris que van assistir a la sessió de tancament.

Recull d'aportacions

SERVEIS DE SUPORT VINCULATS ALS ESPAIS DE L'EQUIPAMENT

1. PUNT DE PARTICIPACIÓ

S'observa que és fonamental generar dinàmiques d'acollida als equipaments de proximitat perquè la ciutadania hi vagi i se senti acollida i ben atesa. Això implica tenir present aquesta vocació dels equipaments de proximitat de ser espais oberts a la ciutadania i formar als i les professionals que hi treballen per atendre i acompanyar a la ciutadania. Però també cal realitzar un treball de vinculació a l'equipament promovent les bones experiències personals i trencant les "barreres relacionals" inicials.

Propostes:

- Els equipaments de proximitat han de formar als professionals que hi treballen en l'atenció i l'acompanyament a la ciutadania.
- Disposar de "self service" en els Punts de Participació on la ciutadania pugui accedir a un dispositiu que el permeti estar connectat a internet i a tots els espais web de referència per poder participar.

Necessitat de suport:

- Ja sigui amb el suport de la Xarxa, o dels responsables dels diferents equipaments, cal formar els i les professionals dels equipaments en l'acollida i vinculació als equipaments.
- Cal disposar dels punts de connexió a la xarxa i els portals de participació de referència.

2. CESSIÓ D'ESPAIS PER ACTIVITATS IMPULSADES PER GRUPS AUTOGESTIONATS

Es destaca que a través dels diferents equipaments de proximitat ja hi ha actualment una xarxa d'espais susceptibles de ser cedits, però s'observa que encara hi ha dèficit i per tant cal ampliar la xarxa d'espais per cedir a activitats impulsades per la ciutadania. I més enllà de disposar de més espais, és important disposar d'un llistat de recursos d'equipaments que cedeixen espais, i que aquests puguin disposar d'un calendari compartit, perquè en determinades zones hi ha equipaments saturats, però molt a prop hi ha altres equipaments amb espais per cedir que no s'omplen. També es proposa elaborar un "manual" de bones

pràctiques de cessió d'espais dels equipaments i revisar les normatives per permetre i promoure la cessió d'espais a grups no constituïts com entitats.

Propostes:

- Ampliar la xarxa d'espais per cedir a activitats impulsades per la ciutadania.
- Disposar d'un llistat d'equipaments on es cedeixen espais per a la ciutadania, amb un calendari compartit.
- Elaborar un "manual" de bones pràctiques de cessió d'espais per equipaments. Fora bo elaborar aquest manual de manera col·laborativa entre els mateixos equipaments de proximitat.
- Revisar les normatives de cessió d'espais per permetre la participació de grups no constituïts o formalitzats com entitats per facilitar.

Necessitat de suport:

- Formació sobre participació ciutadana.
- Que la xarxa faciliti la comunicació i el vincle entre els equipaments que en formen part.
- Des de la Xarxa es pot promoure l'elaboració d'un "manual" de bones pràctiques per la cessió d'espais dels equipaments de proximitat.
- La Xarxa pot facilitar un model de normativa de cessió d'espais que sigui més permeable als grups de persones més enllà de si estan constituïts o no en entitats.

4. PUNTS DE TROBADA I ESPAIS DE PARTICIPACIÓ I INNOVACIÓ SOCIAL

Es proposa que els "espais de participació" es traslladin als "llocs" objecte de participació. És a dir, que si es va fer un procés de participació sobre un tema que té una ubicació física de referència, sigui aquest l'espai on es desenvolupi el procés participatiu.

Propostes:

- Traslladar els "espais de participació" en els espais on són motiu de la participació.
- Promoure la vinculació entre la participació ciutadana i la idea d'innovació social, incorporant la co-creació com a resposta a necessitats i reptes socials més enllà de la realització de propostes concretes pròpies de molts processos participatius que no contempen aquesta vessant de la innovació social.

SERVEIS DE SUPORT VINCULATS A LA FORMACIÓ

5. FORMACIÓ EN EINES DIGITALS ADREÇADA A ENTITATS I ASSOCIACIONS

Per poder formar a la ciutadania s'assenyala que és bàsic dotar els equipaments de proximitat dels recursos mínims per a poder realitzar aquestes formacions en alfabetització digital: espai adequat, ordinadors o dispositius actualitzats a l'abast de la ciutadania, programari necessariwifi, i una mínima formació dels i les professionals de l'equipament (en participació i alfabetització digital).

Propostes:

- Dotar els equipaments de proximitat dels recursos mínims per a poder realitzar aquestes formacions en alfabetització digital: espai adequat, ordinadors o dispositius a l'abast de la ciutadania, wifi, i una mínima formació dels i les professionals de l'equipament.

6. FORMACIÓ EN XARXES SOCIALS ADREÇADA A CIUTADANIA I ASSOCIACIONS

S'apunta la necessitat de disposar de pressupost per oferir formacions específiques a les entitats en l'àmbit de la participació, perquè aquestes en demanen i en necessiten.

Propostes:

- Oferir formació a les entitats en l'àmbit de la participació.

7. FORMACIÓ EN PARTICIPACIÓ I ACCIÓ COMUNITÀRIA

S'observa la necessitat de formar els i les professionals dels equipaments comunitaris en temes de participació i acció comunitària.

Propostes:

- formar els i les professionals dels equipaments comunitaris en temes de participació i acció comunitària.

SERVEIS DE SUPORT VINCULATS A LA INFORMACIÓ I EL CONEIXEMENT

10. AGENDA I DIFUSIÓ DE PROCESSOS PARTICIPATIUS

Es valora molt interessant que des dels equipaments de proximitat es disposi d'una agenda dels processos participatius del territori convidant a la ciutadania a adreçar-se als espais de participació.

Propostes:

- Disposar d'una agenda dels processos participatius del territori convidant a la ciutadania a adreçar-se als espais de participació.

Necessitat de suport:

- Des de la Xarxa es pot donar suport en la divulgació dels processos existents al territori.

11. BIBLIOGRAFIA, GUIES I MATERIALS DE SUPORT A LA PARTICIPACIÓ

S'assenyala la necessitat de compartir metodologies per promoure la participació, i per això es proposa realitzar alguna guia o materials que donin indicacions de com fer diferents tipus de projectes i processos participatius pas a pas. Aquestes guies s'haurien de plantejar com receptes "fàcils" identificant els "ingredients necessaris" per desenvolupar un projecte o procés participatiu, i el procés o itinerari a seguir.

Propostes:

- Realitzar alguna guia o materials que donin indicacions de com fer diferents tipus de projectes i processos participatius pas a pas.

Necessitat de suport:

- La Xarxa pot facilitar compartir diferents metodologies per promoure la participació ciutadana en temes diversos.

SERVEIS VINCULATS A EINES DE SUPORT A LA PARTICIPACIÓ

12. EINES DIGITALS DE SUPORT ALS PROCESSOS PARTICIPATIUS

Es destaca que actualment, i de manera accelerada a partir de la pandèmia, molts processos participatius, però també tràmits i relacions entre la ciutadania i l'administració es realitzen de manera telemàtica. Però la realitat és que molta ciutadania queda al marge d'aquests processos de digitalització, per això es valora fonamental la coordinació entre els diferents serveis públics perquè ningú es quedi al marge. Hi ha serveis que molts dels tràmits es realitzen exclusivament o molt majoritàriament de manera on line, i moltes persones no ho saben gestionar. Es posa com exemple treure el Certificat Covid, i es demana que per exemple en aquest cas des dels caps es podria orientar o derivar als Punt TIC per ajudar a realitzar aquest tràmit. Tot i això, també s'assenyala que degut a la pandèmia hi ha la sensació de que els Espais TIC i els Punts OMNIA han fet un pas enrere en el sentit que degut a la situació d'emergència s'han dedicat a l'acompanyament per la tramitació de gestions molt bàsiques per la ciutadania, i han perdut tot l'esforç i vocació de dimensió comunitària que venien promovent els darrers anys abans de la pandèmia.

Propostes:

- Promoure la coordinació entre els diferents serveis públics perquè tota la ciutadania estigui ben atesa i pugui ser acompanyada en la tramitació de gestions en línia per algun servei de suport TIC, de manera que ningú quedi al marge degut al procés de digitalització de la relació entre la ciutadania i l'administració

13. INFRAESTRUCTURES MÒBILS

Es considera molt necessari sortir dels "equipaments" per anar a buscar a la ciutadania al carrer, per això es proposa disposar d'un "Bus dels Recursos" que vagi pel territori (barri o ciutat) explicant quins recursos hi ha al territori a diferents nivells: per a la cessió d'espais, Centre Cívics, Punts TIC, Biblioteques, etc.

Propostes:

- Disposar d'un "Bus dels Recursos" que vagi pel territori (barri o ciutat) explicant quins recursos hi ha al territori a diferents nivells: per a la cessió d'espais, Centre Cívics, Punts TIC, Biblioteques, etc.

14. COMPTES O PERFILS DE PROVA PER A LA PARTICIPACIÓ DIGITAL

Es valora molt convenient crear i cedir als espais de participació comptes o perfils de prova o demostració per promocionar la participació o per formar. Però també s'assenyala que és important no "apostar" tot el suport a processos participatius únicament a la manera digital, també cal promoure la presencial física.

Propostes:

- Crear i cedir als espais de participació comptes o perfils de prova o demostració per promocionar la participació o per formar.

SERVEIS DE SUPORT VINCULATS A LES INICIATIVES CIUTADANES

15. SUPORT A INICIATIVES CIUTADANES

Es valora fonamental disposar d'agents dinamitzadors de la participació al territori, ja sigui per donar suport a iniciatives ciutadanes o per facilitar la creació de comunitats de persones interessades en un tema, però cal disposar de la figura professional que enllaça les demandes de participació i els recursos. Aquesta figura professional ha de ser referent de la participació ciutadana, ja sigui d'un territori, o vinculat a un equipament. De fet, es considera que cada equipament que es vulgui considerar comunitari hauria de disposar com a mínim d'un referent responsable de dinamitzar la participació ciutadana.

Propostes:

- Disposar d'agents dinamitzadors de la participació al territori, ja sigui per donar suport a iniciatives ciutadanes o per facilitar la creació de comunitats de persones interessades en un tema.

NOVA PROPOSTA 17. BUSCAR ESPAIS DE COL-LABORACIÓ ENTRE LABORATORIS SOCIALS

Es considera molt important donar continuïtat a la Xarxa d'equipaments de proximitat de referència promovent la col·laboració entre aquests. Pot ser en algun cas, es poden crear espais de trobada entre equipaments similars, per exemple, laboratoris socials, on compartir coneixements i projectes. En aquest sentit, es proposa promoure co-laboratoris com espais on compartir, col·laborar i trobar-se, més enllà de compartir experiències concretes.

Propostes:

- Donar continuïtat a la Xarxa d'equipaments de proximitat de referència promovent la col·laboració entre aquests.
- Crear espais de trobada entre equipaments similars on compartir coneixements i projectes.
- Promoure co-laboratoris com espais on compartir, col·laborar i trobar-se, més enllà de compartir experiències concretes..